

BUITEN

24^E JAARGANG N^O. 42

ZATERDAG 18 OCTOBER 1930

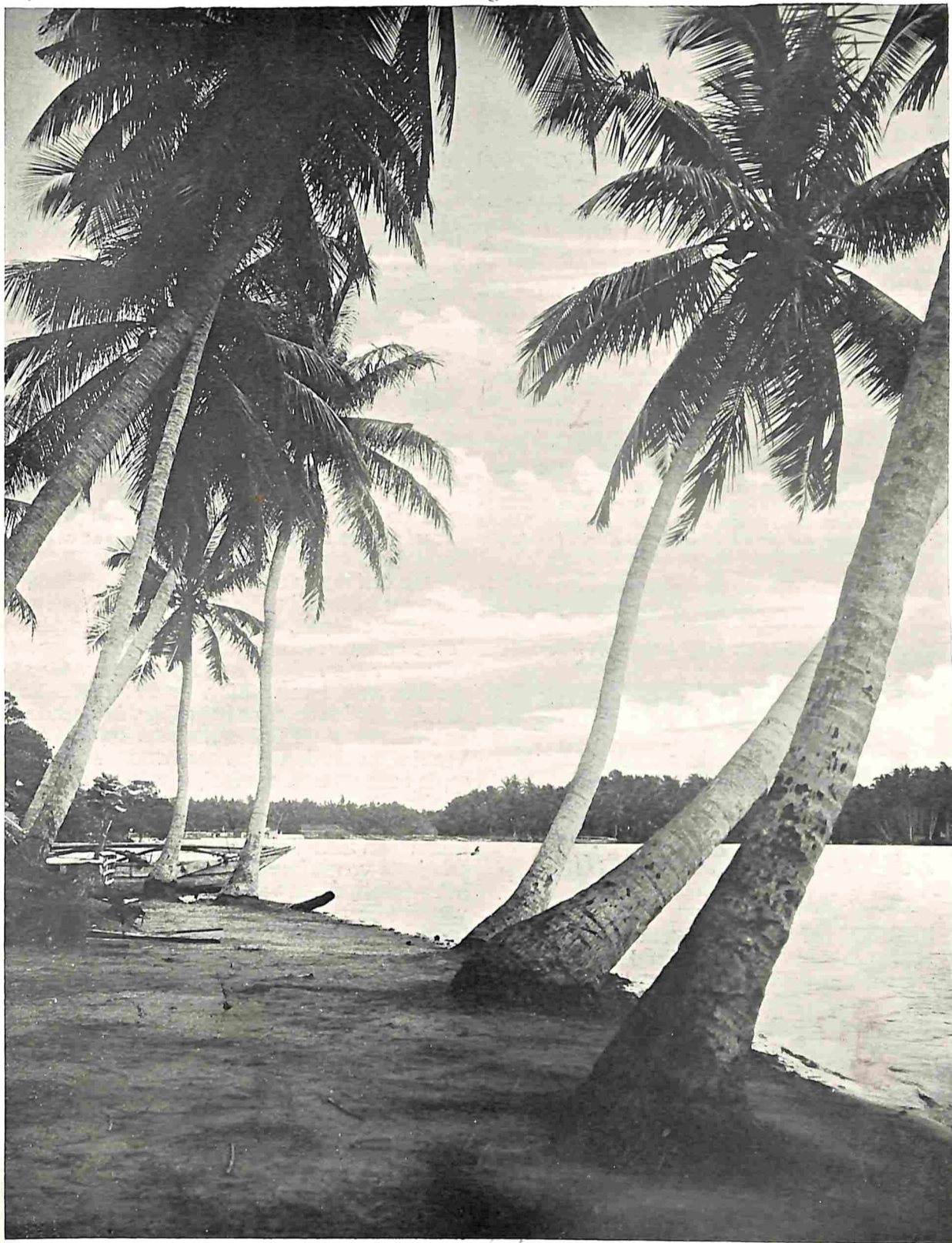


Foto Deutscher Werkfilm

PALMEN AAN DE GANGES



Redactrice: RO VAN OVEN

INHOUD:

| | |
|---|--------------|
| PALMEN AAN DE GANGES (ILL.) | BLZ. 493 |
| HET ZEGEL VAN CONFUCIUS, DOOR MAX SURIENT (17) | BLZ. 494 |
| EEN ROODE OCTOBERDAG (GEDICHT), DOOR D. A. POSTEMA | BLZ. 495 |
| DE „ONZALIGE BOSSCHEN" (GEÏLL.) DOOR W. A. V. L. | BLZ. 496—497 |
| LENIN ALS MENSCH EN SYMBOOL (GEÏLL.) DOOR A. P. PRINS | BLZ. 498 |
| WAT GEBEURT ER IN MALLORKA? DOOR N. A. F. | BLZ. 498—499 |
| DE TEMPELS VAN PAESTUM (GEÏLL.) DOOR HENRIETTE BARBE | BLZ. 499—501 |
| DE KATHEDRAAL TE WINCHESTER (GEÏLL.) DOOR R. V. O. | BLZ. 500—501 |
| DE „BRUG DER ZUCHTEN" IN DE WILDERNIS (GEÏLL.) DOOR F. KINGDON-WARD | BLZ. 501—502 |
| DE ANTROPOFISCHE KLINIEK (GEÏLL.) DOOR MATTY VIGELIUS | BLZ. 502—503 |
| ADAM IN 1929, DOOR BURT McCONNEL (2) | BLZ. 503 |
| GEVEL AAN DE HEERENGRACHT TE AMSTERDAM (ILL.) | BLZ. 504 |

BERICHTEN VAN REDACTIE EN UITGEVERS

Men gelieve alles wat de Redactie van dit weekblad betreft te adresseeren aan de Redactrice Mw. Ro van Oven, Emmastr. 15, Amsterdam, stukken voor de Administratie aan de Uitgevers N.V. Scheltema & Holkema's Boekhandel en Uitgevers-Mij., Rokin 74—76, Amsterdam, Met de toevoeging: „Voor de Administratie van het Weekblad Buiten". Duidelijke naam en adresvermelding wordt verzocht, ook achter op de foto's.

De uitgevers verzoeken beleefdelijk dit blad te noemen als men naar aanleiding van eene advertentie, een aanvraag of een bestelling aan een adverteerder doet.

Nieuw verschenen nummers 25 ets., oudere 50 ets.



Het zegel van Confucius

17) DOOR MAX SURIENT

MACPHERSON gaf geen enkel teeken van herkenning; in het flakkerende lichtschijnsel had hij slechts een aureool van wit haar gezien met de vage omtrekken van een gelaat eronder en in die vrouw — in een Chineesch gewaad gehuld — was niets dat in zijn slapend geheugen de herinnering aan het meisje in Lang Tun kon wekken.

Nu trad Macpherson toe op den man, die zijn gezelschap was geweest in de misdaad en voor den eersten keer sinds de halfbloed zijn moed had herkrepen toen hij den beul had aangevallen, toonde hij vrees en kromp ineem tot zijn groote schouders bijna den grond raakten; hij kroop weg als een groote krab onder de zweepslagen van dien heftigen uitval.

Doch hoezeer bedoeld als verweer tegen de geheimzinnige macht van den halfbloed, het was meer een bewijs hoe groot die macht was geweest; want Macpherson pochte op wat hij had gedaan, op het plunderen van de *Avondale*, op den aanval op de Shen Fun karavaan, zelfs op het waagstuk, dat zij in Shen Fun hadden uitgehaald; doch daarna volgden bittere verwijten en beschimpingen.

„Ik heb trouw de bloed-broederschap gediend, die tusschen ons bestond", vervolgde hij. „Nooit heb ik mij door wat dan ook laten weerhouden; nimmer heb ik vrees of medelijden betoond. Ik heb die gele duivels geleid als zij wilden

volgen; ik heb ze voortgedreven als zij wilden wijken. Ik heb mijn armen in bloed gedompeld; ik heb mijn ziel met moord beladen; ik heb mijn ooren gesloten voor kreten om genade".

Dreigend hief hij zijn hand op tegen den halfbloed, die, onverstanebare klanken tusschenbeide komen, maar Wong Tom, De bonzen wilden tusschenbeide komen, maar Wong Tom, die nog steeds de hoop niet wou opgeven, wenkte ze achteruit te gaan, gleed onder den opgeheven arm door en trachtte Jenkinson tot een nieuwe poging op te wekken om zijn verloren macht te herwinnen.

Lady Lochineal herkreep geleidelijk haar zelfbeheersching. Zij opende weer de oogen en het leek alsof zij een flauw besef van de waarheid kreeg. Gelukkig verstond zij het dialect niet, waarin Macpherson sprak; en in Macpherson's woestheid en de houding der anderen zag zij slechts teekenen van waanzin; als een echte vrouw liet zij haar hart luider spreken dan haar verstand en dat vertelde haar, dat zijn angst en de spanning waarin hij had verkeerd terwijl hij haar zocht, zijn verstand aan het wankelen hadden gebracht.

Medelijden verdreef ieder spoor van den tegenzin en het afgrijzen, die gewekt waren door de vreeselijke verandering die had plaats gegrepen in den man, dien zij lief had. En met dat medelijden kwam die behoefte om te redden en te beschermen, die zoo vaak de zachtmoedigste vrouwen in ware Amazones heeft veranderd, als zij die ze lief hebben hulpeloos zijn of in gevaar verkeeren.

Ze wenkte de anderen, dat ze zouden blijven staan en trad onbevreesd toe op het drielal, dat zoo dramatisch voor het altaar was gegroepeerd. Macpherson, rood van woede, hield nog steeds zijn hand opgeheven, als wachtend op een gelegenheid om toe te slaan; de halfbloed kroop aan zijn voeten, terwijl zijn gemompel plaats maakte voor een meelijwekkend gekerm; Wong Tom boog zich steeds dieper over hem heen, liet zwakke en nuttelooze stompen op de vereelde schouders regenen en gilde letterlijk smeekbeden, verwenschingen en bevelen in de doove ooren. Aan weerszijden stonden de bonzen, rustig en stram als waren ze uit hout gesneden, al begreep ieder hunner dat de leider van wien hun aller welzijn afhing, zijn laatste troef uitspeelde in het groote spel dat over hun lot zou beschikken.

Op den rand van die groep bleef zij staan, gescheiden van den man dien zij wilde redden door de ineengedoken gestalte van het schepsel, dat hem tot verdoemenis had gevoerd en dien andere, die hem verdoemd wilde doen worden, als hij daardoor het reliquie kon herkrijgen, waar zijn eigen veiligheid en macht van afhing. Langzaam strekte zij haar kleine handen uit boven die afgrijzelijke, kruipende gestalte en den half-waanzinnigen Chinees, wiens vuisten er op losbeukten. Verschrikt deinsde Macpherson achteruit en richtte zijn oogen op de hare, waaruit oneindig medelijden, verlangen en liefde spraken.

„Dick! Mijn Dick! Ben je eindelijk gekomen om mij te halen!" zei ze teeder en zelfs na dien dag van heftige emoties en groote verrassingen, waren de Amerikanen getroffen door het magische effect van die woorden. Zooals de zon de wolken verdrijft na een lenteregen, zoo verdween alle woestheid en boosaardigheid uit Macpherson's gelaat. Slechts een enkel oogenblik gleed er die schaduw van verdooving over heen, die steeds het teeken was, dat hij bijkwam uit zijn vreemde geestes-aberratie; en dit alles maakte plaats voor denzelfden blik van verrukking en geluk, dien zij hadden gezien op het gelaat der vrouw, toen zij het eerst het huis betraden, dat zoo lang haar gevangenis was geweest.

Bij den kreet, dien hij uitte, trok Wong Tom zich terug met een gebaar van wanhoop en ontmoediging, want het was de kreet van iemand, die zich bevrijd voelt van knellende banden en lange marteling. Zooals hij daar stond, leek hij in Winton's oogen weer de oude vroolijke, luchthartige Macpherson; en zoo moest hij ook zijn toegeschenken aan de vrouw greep hij had gezucht; want de kreet dien zij slaakte was de echo van den zijne en haar armen waren geopend om hem te ontvangen.

DE TIENDE HOOFDSTUK

Wong Tom, die plotseling tot kindschheid verouderd scheen, wankelde achteruit en zou gevallen zijn, als een der bonzen hem niet had opgevangen.

Winton, bij wien oude wonden heropend waren en nieuwe schrijnden, streed om zelfbeheersching en was niet in staat

anderen te beheerschen; terwijl Macpherson en de vrouw, wier redding het doel van zijn komst was geweest, in elkaars armen lagen, onbewust van alles behalve hun geluk, dat voor het oogeblik de jaren van wreede scheiding had uitgewischt.

Maar de bonzen, met haat in hun hart voor die vreemde duivels, die het Heiligdom hadden ontwaard, fluisterden samen en manoeuvreerden onheilspellend met hun geweren, terwijl zij met booze blikken naar de indringers keken.

Een hart van steen had niet onbewogen kunnen blijven bij dit tooneel; doch Sternberg's persoonlijke gevoelens waren er niet bij betrokken en als een praktisch man zag hij het eerst het gevaar waarin zij verkeerden. Macpherson was gered van het slechte, dat in hem woonde; Wong Tom was te volkomen verslagen om langer ten goede of ten kwade te complotteeren; de kruipende, kermende half-bloed was een te verwaarloozen factor; maar zij stonden tegenover een twaalftal gewapende mannen, die een dreigende houding aannamen.

Wong An-ton, wiens naam aanduidde, dat hij tot de familie van den Bewaarder behoorde en die blijkbaar een vertrouwde helper was en ingewijd in diens geheimen, was een stille getuige geweest van al wat gebeurd was en tot hem richtte zich Sternberg — voor het eerst het leiderschap op zich nemend, dat allen beurtelings hadden bekleed — en ondervroeg hem in gebroken Chineesch.

„Wij hebben geen tijd te verliezen, Mr. Sternberg”, antwoordde de bonze rustig en, zeer tot 's consuls genoegen, in feilloos Engelsch. „Wij hebben nog niets gehoord van de officieren uit Peking; het was hun om Wong Tom te doen en zij hadden gehoopt hem te arresteren voor hij de Heilige Veste had bereikt. Maar nu weten zij, dat er vreemdelingen zijn binnen gekomen en dat kan hun als excuus dienen om de poorten binnen te dringen, wat vermoedelijk tegen het aanbreken van den dag zal geschieden. U kunt u de gevolgen denken, want er is een sterke partij onder de bonzen, die Wong-Tom vijandig gezind is en om de Heilige Veste van de overweldigers te bevrijden, zullen zij niet aarzelen hem aan de soldaten over te leveren en u en uw vrienden op te offeren om de woede van het gepeupel te doen bedaren. De eenige kans op redding ligt in onmiddellijke vlucht. Wong Tom had er op gerekend, dat gij allen in ieder geval de Heilige Veste vannacht zoudt verlaten en ik had schikkingen getroffen om u naar de woonschuit te begeleiden. In een klein dorp, een half uur buiten de stadspoorten, staan paarden in gereedheid en zijn we eenmaal zoover, dan kunnen wij binnen drie uur de woonschuit bereiken”.

„Er wachten ons moeilijkheden”, vervolgde Wong An-ton „en wij zullen heel wat tegenstand ondervinden, maar niet voor wij de Heilige Veste hebben verlaten. Wong Tom kan hier niet blijven, evenmin als deze priesters; zij zouden allen onthoofd worden, zoodra zij in handen der soldaten vielen. Wij zijn ruim voorzien van wapens en ammunitie en hoe gevaarlijk het ook schijnt, het is onze eenige kans op redding. Wij moeten probeeren ons er doorheen te vechten. Ik zal u den weg wijzen, Mr. Sternberg; het eenige, dat ik van u verlang, is mij te helpen de gevangenneming van Wong Tom te verhinderen door hem toe te staan in Lady Lochineal's nabijheid te blijven. Hij is verpletterd door zijn ongeluk en tijdelijk zoo hulpeloos als een kind”.

Sternberg deelde in enkele woorden Wong An-ton's voorstel aan Winton mede en deze stemde dadelijk toe. De Chinees gaf een kort bevel en, ofschoon de vreemdelingen de taal niet verstonden, waren zij voldaan over het effect; want, terwijl Winton naar Macpherson en zijn vrouw toeging om ze uit hun zaligen droom te wekken, wenkte een der bonzen Sternberg en bracht hem in een vertrek, waarin een reusachtige voorraad van allerlei wapens lag, waaruit hij mocht kiezen.

De duisternis zou ze nog slechts twee uur begunstigen en in minder dan vijf minuten waren zij uit het Heiligdom gevluht en begon, onder leiding van Wong-An-ton, opnieuw de tocht door den doolhof der Heilige Veste.

Stil als katten naderden zij de poort, die hun gids had uitgekozen voor den uitval; de tijd was die welke geoefende veldheeren „het gevaarlijke uur” noemen, want terwijl een nachtelijke aanval berust op de duisternis, die de aanvallers in staat stelt den vijand van dichtbij en ongezien te naderen, moet er ook wat licht zijn om verarring te voorkomen en vriend van vijand te onderscheiden.

De plotselinge verschijning van een troep gewapenden uit de poort, die Wong An-ton had uitgekozen, was genoeg om de soldaten gillend en schreeuwend op de vlucht te jagen en

als de bonzen even kalm waren gebleven, als de vreemdelingen, hadden zij zonder slag of stoot de stadsmuren kunnen bereiken; maar in hun zenuwachtigheid losten zij hun geweren op de vluchtelingen, zonder echter doel te treffen; doch de echo's der schoten klonken als een alarmsein door de nauwe straten en wekten de slapende bewoners.

De dageraad brak aan toen zij de eerste straat van de wereldlijke stad bereikten, die reeds gevuld was met het dreigend gepeupel van Shen Fun; maar die bende begreep alras dat deze mannen zich niet rustig zouden laten slachten ten vermake van het uitvaagsel van Shen Fun.

Een lang niet slecht gemikt salvo der bonzen opende den aanval en de vijanden stonden zoo opeengepakt in de nauwe straat, dat het effect ontzettend was. De stalen kogels drongen door rij na rij. Schrik verspreidde zich alom en gillend vloog de menigte uiteen en zocht beschutting in de krotten waaruit zij gekomen waren, slechts de dooden achterlatend op den weg.

Maar voor ze vijftig meter verder waren, veranderde hun triomfale opmarsch in een schandelijke vlucht. Vijanden waren nergens meer zichtbaar, maar van de daken der huizen werden zij bestormd met een regen van voorwerpen, waaraan geen ontkomen was.

Voor zij de stadspoort hadden bereikt, waren drie bonzen gevallen en was Lady Lochineal de eenige die niet bloedend gewond was.

Bij den wanhopigen aanval op de poort, werd een bonze gedood, terwijl Wong An-ton een schot in den arm kreeg; maar de poort werd geforceerd en juist toen de Keizerlijke troepen ter versterking oprukten, verliet Sternberg als de laatste de stad en liet de geheimen en de verschrikkingen van Shen Fun voor altijd achter zich.

Eenmaal buiten, vergenoegden de bewakers zich met een onbeteekenende beschieting op langen afstand; want zij hadden weinig lust als doelwit te dienen voor de befaamde scherpschutterskunst der vreemde duivels. Eerst toen zij het dorp bereikten waar de paarden wachtten, trok de hoofdmacht de stadspoorten uit, met Lat Kee in een stoel, gedragen op de schouders van krachtige koelies.

Voortgedreven door hun officieren en opgejaagd door de waarschuwingen van den eunuch over het lot, dat ze wachtte, als Wong Tom zou ontkomen, trok de wacht schijnbaar vastberaden op, nog aangemoedigd door de rust die in het dorp heerschte en die een gemakkelijke overwinning scheen te voorspellen. Doch toen ze nog maar een honderd el van de vuile hutten verwijderd waren, werden zij ontvangen met een salvo, dat meer dan een dozijn hunner buiten het bereik van Tsi-Anns wraak bracht. En daarop volgde een geschreeuw, dat nooit uit Oostersche kelen kon zijn gekomen, terwijl een twintigtal wit-geüniformde mannen, aangevoerd door een roodharigen reus naar buiten stormden.

Bij het eerste schot was de opmarsch gestuit en, zonder zich den tijd te gunnen het aantal hunner tegenstanders te tellen, vluchtten de Chineezen weg; eerst toen zij halverwege Shen Fun waren gelukte het de mandarijnen door hun bevelen en Lat Kee door zijn schrille protesten weer een schijn van orde in de gebroken gelederen te herstellen.

(Wordt vervolgd)

Een roode Octoberdag

Een roode Octoberdag verzonk in neevligheid,
Heel zacht streek d'avondwind langs hooge boomenrij.
Er ging door 't ritslend loof een weemoetsmelodij,
er ging een woordloos lied, een zang van sterfelijkheid.

En hoog en ver gleed daar in stille heerlijkheid
de oude, trouwe maan aan ster bij ster voorbij,
zooals hij eeuwen ging in ieder jaargetij,
getuigend altijd weer van Heelal's majesteit.

Hoevelen hebben, zooals ik, ontroerd gestaan,
geluisterd naar het eeuwenoude windlied,
dat menig keer door 't welkend loover is gegaan,

en hebben ook verstaan, wat zich in ieder stond
steeds weer herhaalt: 't wegdoez'len in het grauw verschieft
der eeuwigheid van al, wat eenmaal bloei hier vond.

D. A. POSTEMA



Schnabelsc.

Foto R. Tepe

BOSCHGEZICHT

DE „ONZALIGE BOSSCHEN”

VAN het groote boschcomplex, dat gevormd wordt door de Onzalige en Middachter bosschen, Hagenau, het Schaddeveld, de Soerensche bosschen en de bezittingen van het Hof te Dieren, vormen de eerstgenoemde wel het meest bekende en meest bezochte gedeelte. ☒ De bijzondere bekendheid van de Onzalige bosschen boven de andere zoeven genoemde zal wel in de eerste plaats gezocht moeten worden in de uitstekende wegen, die er heen en er dwars door leiden, en die het mogelijk maken ze niet alleen te voet of per rijwiel, maar ook per auto te bereiken, een mogelijkheid waarvan een druk gebruik gemaakt wordt. ☒ Vanuit het dorp de Steeg komt men er het makkelijkst langs een goed onderhouden grindweg de z.g.n. „Diepe Steeg”. Het woord Steeg beteekent hier eenvoudig straat of weg. Oorspronkelijk waren hier niet anders dan twee wegen. De hoofdweg was „de” straat of „de” Steeg, welke aanduiding later is overgegaan op het geheele dorp, dat er langs lag. (In de 16e eeuw vond men in het dorp Rheden nog de buurtschappen Rheder-Steeg en Middachter-Steeg). ☒ Rechthoekig op „de” Steeg lag en ligt de „Diepe Steeg”, de holle weg zouden we nu zeggen. ☒ Deze weg verdient dien naam ten volle: heuvels aan weerszijden, die vooral rechts hoog en steil oploopen. Volgen we daar een boschpad, dan bereiken we al spoedig de „Kijkover” een 50 M. hooge heuvel met zwaar beukenhout begroeid, van waar we een prachtig uitzicht hebben op de nabij gelegen golvende Middachter bosschen en over het vlakke land aan de overzijde van den IJsel tot en over de grenzen toe. ☒ De „Diepe Steeg” verder volgende passeeren we links de „Groene bedstee” en staan dan plotseling voor een open veld, gedeeltelijk in de diepte liggend, gedeeltelijk oprijzend tegen de heuvelhellingen. Dit vruchtbare land is een mengsel van teelaarde en löss en het levert o.a. de in deze streek zoo gezochte zandaardappelen. Verschillende inwoners van de Steeg hebben hier hun akkers, waarop ze de beste

zandgewassen verbouwen. ☒ Om het groot aantal der kleine akkers, die door de verscheidenheid van beplanting alle verschillend van kleur zijn, heeft dit bouwland den naam „Lappendeken” gekregen. ☒ Aan den Noordrand van het bouwland maakt de weg een scherpe bocht en verdwijnt dan weer in het bosch. Van hieruit leiden verschillende wegen naar allerlei bekende plekjes. ☒ Rechtsaf bereikt men de uitspanning „de Carolinahoeve”, vermaard om de pannekoeken, die „Boer Pruis” er opdiert. Deze midden in de bosschen gelegen boerderij is eigendom van de „Vereeniging tot behoud van Natuurmonumenten”, die hier o.a. ook het nabijgelegen Hagenau in bezit heeft en nog dezer dagen de „Rheder-hei” aankocht. De Carolinahoeve werd in 1922 gerestaureerd en is thans in exploitatie als pension en uitspanning. ☒ Slaan we van de Lappendeken linksaf dan leidt een nieuwe weg, door crisiswerkloozen aangelegd langs den door de gemeente gebouwen uitkijkkoepel „de Kaap” weer naar het dorp terug. Ook de gemeente — Rheden — bezit hier uitgestrekte gronden, welke zooveel mogelijk in ongeschonden natuurstaat bewaard en voor ieder toegankelijk blijven. ☒ Den boschwachterswoning, tevens uitspanning, bij den koepel van Viruly, om dan met een grooten boog, dwars door de bosschen bij de boschwachterswoning weer op den grindweg terug te keeren. „Onzalige” bosschen. Zoowel de taalgeleerde als de historicus hebben gezocht naar een verklaring van dezen zoo weinig aantrekkelijken naam voor de toch zoo bij uitstek mooie bosschen. ☒ De meest eenvoudige maar ook de meest onwaarschijnlijke is deze, dat onzalige een verbastering zou zijn van ongezellige; er is evenwel geen enkele aanduiding waarom deze prachtige bosschen dien naam zouden verdienen. ☒ Anderen meenen dat hier het „Woud zonder genade” het „Nemus infestum” gezocht moet worden. Zij wijzen op namen als Afgodsberg, Offerberg, Ravenboom, Duivelssteen, e.a.,

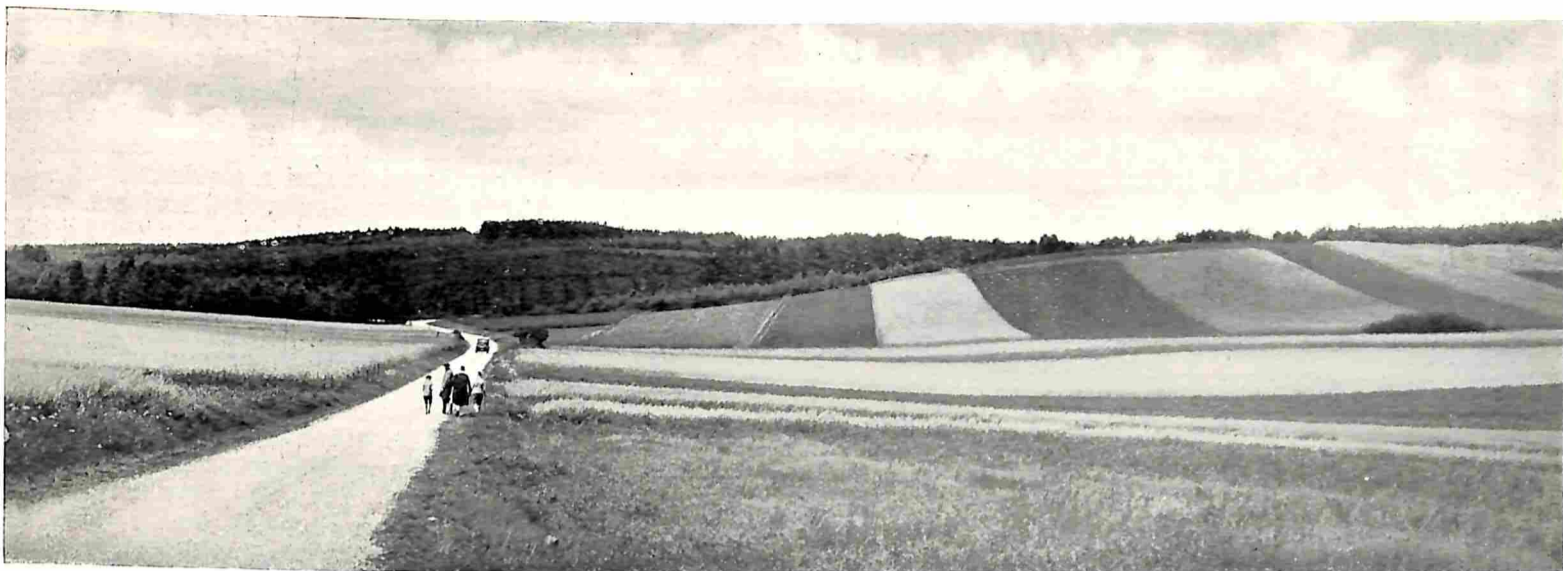


Foto R. H. Herwig

GEZICHT OP DE ONZALIGE BOSSCHEN AAN HET EIND VAN DE DIEPE STEEG. (DE STEEG)

die hier alle in den omtrek gevonden worden en die in verband zouden staan met de geheimzinnige goden- en geestenwereld, die onze voorouders zich hier aanwezig dachten. Opgravingen, die een urn met asch en beenderen aan het licht brachten, versterken deze hypothese, hoewel oude kaarten en beschrijvingen dit bosch veel Westelijker, in Utrecht of zelfs in Zuid-Holland aangeven. ☒ Een andere verklaring, die inderdaad heel aannemelijk lijkt, geeft Dr. J. W. Boissevain in het tijdschrift van de V.V.V. te Rheden. ☒ Onzalige bosch zou een verbastering zijn van „onzaalbosch” of „onsaelbosch” welk woord later niet meer begrepen werd. De beteekenis is: onafhankelijk bosch. Hetzelfde woord kwam voor in „saelhoeve” voor een hoeve die van een heer afhing. En inderdaad zijn de Onzalige bosschen altijd „onsael” geweest, onafhankelijk van de naburige heeren. ☒ Ten slotte nog een verklaring, die we als een uitgebreid vervolgverhaal in hetzelfde tijdschrift vonden en die, al is ze waarschijnlijk meer romantisch dan historisch, als Veluwsche sage nog wel enige belangstelling verdient. ☒ Eeuwen geleden leefde in het Zuidelijk deel van de Veluwe een rooverbende, die de bosschen tot ver in den omtrek onveilig maakte. Vooral een der bendeleden was zeer gevreesd, een groote, forsche verschijning in zwarte wapenrusting. Zijn dolle overmoed deinsde voor geen enkel gevaar terug. Met ongekende vaardigheid hanteerde hij z'n zwaard en nimmer misten z'n pijlen hun doel. Zijn naam was Arnout. ☒ Van nederige geboorte en uit deze streek afkomstig had hij in verre landen roem en eer verworven. Na jaren was hij teruggekeerd om de hand te vragen van zijn vroegere speelgenoot, de zuster van graaf Bernard. Deze woeste drinkebroer was de eigenaar en bewoner van het sterke kasteel aan den IJssel en door een ieder gehaat en gevreesd. ☒ Op het kasteel zijnde raakte Arnout met hem in twist en deze wist met hulp van zijn bedienden zijn gast te overmeesteren. Voor dood werd hij opgenomen en in de bosschen gelegd. Weken lang zweefde hij tusschen leven en dood, maar dank zij zijn krachtig gestel, bleef hij in leven, evenwel van alles beroofd en slechts vervuld van één gedachte: zich te wreken. Hij sloot zich daartoe aan bij een rooverbende. ☒ Op zeker dag werd een jachtgezelschap aangevallen, waartoe ook graaf Bernard behoorde. Daar krijgt Arnout z'n vijand in het oog. Hij rent op hem af, het groote slagzwaard opgeheven. Maar als verlamd laat hij het

plotseling zinken: vóór den ridder in het zadel ontwaart hij zijn vroegere speelgenoot: Gertrude. Een oogenblik staat hij als vastgenageld aan den grond; dan suist een pijl langs hem heen en treft Gertrude in de borst. Zij valt uit het zadel voorover op den grond en graaf Bernard, die zijn tegenstander herkend heeft, geeft zijn paard de sporen en is weldra uit het gezicht verdwenen. ☒ Maar reeds ligt Arnout geknield naast Gertrude. Helaas, hier baat geen menschelijke hulp meer. Het meisje opent nog eenmaal de oogen; zij herkent haar aanvaller en met afschuw stoot zij de hand van zich, die haar wilde helpen. Dan sterft zij. ☒ Arnout is radeloos van droefheid. Diep in het woud bouwt hij zich een armzalige hut en hier, in dezelfde bosschen, die eenmaal het tooneel van zijn euveldeaden waren, leidt hij een leven van ingetogenheid en boetedoening. ☒ Maar de herinnering aan zijn daden bleef voortleven; het eenvoudige landvolk meed den omtrek en vol huivering sprak het van de „Onzalige bosschen”. Totdat de „Onzalige bosschen” dank zij den steeds grooter wordenden trek van vacatiegangers naar de wijde en gesloten eenzaamheid werden ontdekt door een menschheid van gansch andere ingesteldheid dan het landvolk. Want het laatste leefde nog steeds onaangedaan door al wat de moderne techniek heeft gebracht. Terwijl de stedeling, door de aanraking met die techniek, de mystiek der legende ontkwam en de „Onzalige bosschen” verheugd aanvaardden als een aardsch paradijs. W.A.v.L.



Foto R. H. Herwig

VIJF WEGEN KRUIPUNT IN HET ONZALIGE BOSCH

Lenin als mensch en symbool

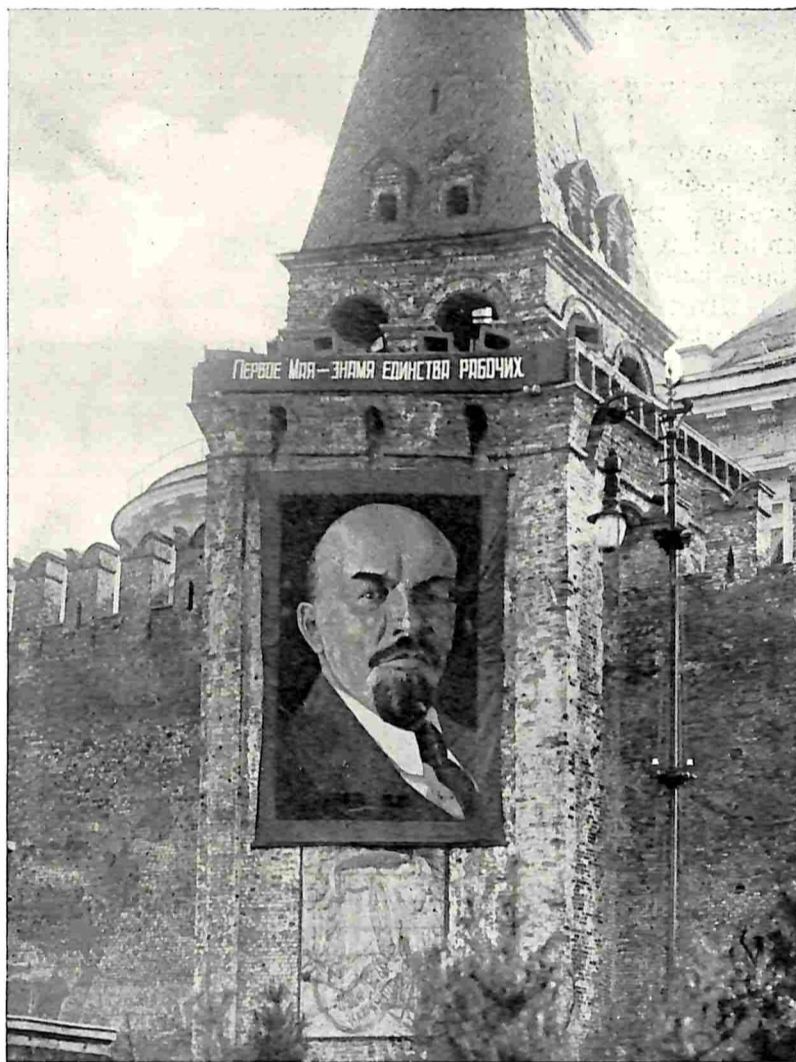
IN het boek van den Amerikaan John Reed „Tien dagen, die de wereld deden wankelen”, komt een beschrijving voor van de vergadering, die op 8 November 1917 in het Smolny instituut te St. Petersburg gehouden werd. Toen Lenin verscheen, werd hij met donderend applaus ontvangen. Een gedrongen gestalte in afgedragen kleeren, uiterlijk precies gelijkend op den eersten den besten Russischen arbeider, maar geliefd en vereerd zooals zelden in de geschiedenis is voorgekomen. Verschillende afgevaardigden nemen eerst het woord, dan staat Lenin op en minuten lang duurt de ovatie zonder dat hij enig teeken van ontroering geeft. Als het eindelijk stil is zegt hij: „Wij gaan nu over tot de oprichting van de socialistische staatsorde”. ☒ Dit moet een van de hoogtepunten in zijn leven zijn geweest, maar karakteristiek is de afwezigheid van inleidende frazes, pathetische ontboezemingen of groote woorden.

Ook zijn felste tegenstanders zijn het daarover eens. Hij veroordeelde hartstochtelijk alle mooi-praterij en zag daarin een teeken van geestelijke onmacht, van zedelijke leegheid. Hij verwierp alles wat den klank had van redekunst of literatuur. ☒ Wladimir Iljitsj Oeljanow Lenin werd 10 April 1870 in Simbirsk aan de Wolga geboren als zoon van adellijke ouders, zijn vader was staatsraad en schoolopziener. Zijn oudere broer Alexander bracht hem al op zijn zeventiende jaar in aanraking met de revolutionaire beweging. Op 1 Maart 1887 was een aanslag op Tsaar Alexander III beraamd door de vereeniging waarvan Alexander Oeljanow lid was; een politespion verraadde het plan en Alexander werd met vier andere samenzweerders opgehangen. Deze gebeurtenis heeft op Lenin grooten indruk gemaakt: „Zoo komen we er niet” zeide hij en met nog grooteren ijver ging hij aan het bestudeeren van sociale en politieke kwesties. Na het gymnasium afgeloopen te hebben volgde hij de juridische colleges aan de universiteit van Kazan waar hij zich dadelijk bij de revolutionaire studentenvereeniging aansloot en al spoedig wegens dit

feit naar Samara verbannen werd. ☒ In 1889 brak in Samara hongersnood uit. Lenin verscheen op een vergadering van het hulpcomitee en waarschuwde tegen leniging van den nood, omdat de toestand daardoor (toch niet blijvend verbeterd kon worden en de noodzakelijke opstand erdoor werd uitgesteld. Dit was zijn eerste optreden in het publiek, zonder veel succes trouwens, want men verzocht hem om heen te gaan. ☒ Kort daarna verhuisde hij naar St. Petersburg en legde daar het staatsexamen in de rechten af. Zijn carrière als advocaat duurde eenige dagen, de revolutionaire actie nam hem weldra geheel in beslag. ☒ Romain Rolland getuigt van hem: „Lenin, de grootste man van de daad in onze eeuw en tegelijk de meest onzelfzuchtige.” ☒ In de revolutiedagen van 1905 was in St. Petersburg een arbeiders- en soldatenraad bijeengeroepen en deze episode gaf Lenin de gedachte, die zijn medestanders eerst niet begrepen, om een volkomen nieuwe staatsorde te scheppen, de Radenrepubliek, een vrije federatie van ruim honderd volken op den grondslag van samenwerking tusschen arbeiders en boeren. ☒ Uiterst merkwaardig is in zijn persoon vereenigd de theoreticus en de man van de daad. Hij verzamelt in de verbanning en in de emigratie ontzage-

lijke hoeveelheden materiaal maar later in Rusland beweert hij dat een gesprek met een eenvoudige boerin hem meer feiten leert dan tientallen rapporten. ☒ Vijf en twintig deelen verzamelde werken getuigen van de studie, die Lenin van het sociale probleem gemaakt heeft, maar hij was onmiddellijk bereid alle theoriën overboord te gooien als de ontwikkeling van de gebeurtenissen daartoe dwong. Hij had een onbegrensde bewondering voor Marx sinds de dagen dat hij met zijn broer Alexander over „das Kapital” discussieerde. Tegenover het reformisme van de Tweede Internationale stelde hij zijn interpretatie van het historisch-materialisme, aangevuld door de nieuwe feiten, die de ontwikkeling der tijden meebracht. Het oude regime moest verdwijnen en het wapen om dat te doen was de partij van de Bolsjewiki, een zeer kleine groep, die onder bijzonder strenge discipline stond, een partij waarin men opgeleid werd voor de directe actie als men be-

wezen had daarvoor geschikt te zijn. In 1917 telde zij nog maar 30.000 leden, maar deze leden zitten overal, in de fabrieken, op de vloot, in het leger en op het platteland. Zij zijn de eenigen in dien tijd, die precies weten wat zij willen en dat is hun kracht. ☒ De wereldoorlog en de burgeroorlogen hadden het land vrijwel geruïneerd, Lenin is de man, die vrede sluit en daarmee tal van vrienden van zich verwijderd. ☒ In 1894 leerde Lenin zijn vrouw, Nadesja Kroepskaja, kennen, die onderwijzeres was aan een school voor volwassenden. Zij is hem in al zijn verbanningen gevolgd. „Deze vrouw”, schrijft Klara Zetkin, „maakte in haar bepaald puriteinschen eenvoud met het glad naar achteren gekamde haar en de onversierde goedkoopje jurk, geheel den indruk van een Russische arbeidersvrouw”. Ook in den tijd dat haar man reeds als almachtig dictator in het Kremlin regeerde, veranderde zij noch haar kleeding noch haar levensgewoonten. Naast haar samenwerken met Lenin, wiens secretaresse zij was, wijdde ze zich aan de volksontwikkeling en heeft dat ook na zijn dood voortgezet. ☒ Den 21^{sten} Januari 1924 stierf Lenin, blijkbaar het offer van zijn overmatig werken. Na zijn dood is men hem anders gaan



HET PORTRET VAN LENIN OP EEN MUUR VAN HET KREMLIN AAN HET ROODE PLEIN TE MOSKOU

beoordeelen. [Steeds meer stemmen gaan op, die op de betekenis van Lenin wijzen, niet alleen voor Rusland maar voor de heele wereld. De doodgraver van het Tsarisme en tegelijk de voltrekker van het testament van Peter den Grooten, die van zijn rijk een modernen staat wilde maken.

A. P. PRINS

Wat gebeurt er in Mallorca?

LANGZAAM en statig loopt het schip de haven binnen. Het geheele dek is vol vacantiereizigers. Mallorca, de „Parel van de Middellandsche Zee”, het „Eiland der rust”. Voor de oogen, vermoeid door de grijze steenen van de noordelijke steden, is het zien van de kust een feest. Zon, zon, verblindend licht. De vele spitse torentjes van de kathedraal van Palma de Mallorca verveelvuldigen zich in deze zonneplicht. Maar wat gebeurt er in Mallorca? De gehele stad is versierd. Bloemen, bonte papierloovertjes, electrische gloeilampen. Het stadhuis met gloeilampen bezaaid dracht. Groote poppen, zooals die in Keulen en Nice gedurende den carnavalstijd door de straten worden gedragen. Is er

in Mallorca soms een andere kalender-indeeling? Valt daar het carnaval midden in den zomer? Maar neen, we zijn in het Zuiden. Feesten worden gevierd, de aanleiding daartoe is niet van het meeste belang. Ditmaal is het een kerkelijk feest ter eere van Santa Katalina Thomas. — We zijn verbaasd. — Loovertjes en poppen bij een kerkelijk feest? — Zuidelijke menschen, zuidelijke aard, zuidelijke vreugde, feesten en loovertjes. Godsdienstmystiek en maskerade. Zuidelijk eiland — zuidelijk land!
N. A. F.

DE TEMPELS VAN PAESTUM

WELNEEN, u moet niet naar Pesto gaan", zeide een Duitsch schilder tot mij toen ik hem van mijn voornemen vertelde. „Die tempels zijn niet de moeite meer waard. Ze zijn net als een gebit waar men alle tanden uitgetrokken heeft. Bespaar u die reis". ☼ Wat moest ik er van denken? Ik geef toe, dat ook in mij de gedachte al was opgekomen of bouwwerken uit zoo'n ver, ver verleden een zoe-eeuwsch mensch nog zouden kunnen ontroeren maar . . . ik was er nu eenmaal zoo dichtbij; bovendien zijn we allemaal meer of minder met dat toeristensnobisme behept, dat de dingen, die in Baedeker met een kruisje gemerkt staan, gezien wil hebben en Paestum moet toch een wonder zijn in Europa. Daarbij kwam nog dat mijn zegsman een futurist was: een die dus slechts voor nieuwe dingen voelt en alles wat oud is wel met den grond gelijk zou willen maken. ☼ En zoo ging ik op een stralenden Aprilmorgen toch naar Paestum, want om die tempels goed te zien moet men een zuiveren hemel hebben. ☼ Ik ging vanuit Amalfi: eerst met een klein bootje naar Salerno en vandaar per trein naar Paestum of Pesto, zooals de Italianen zeggen. Het begin van de reis was al heerlijk! Wij voeren langs de prachtige Corniche van die uiterst schilderachtige kust, vol baaien, waar tusschen geweldige rotsgevaarten, vreedzame stadjes zich in de zon koesteren. Geen wonder, dat in oude tijden men uit vreemde landen daarheen kwam om er nederzettingen te gronden. ☼ En in ons aftandsch stoombarkasje voortdeinend over de fonkelblauwe zee, bereikten wij Salerno, een echt Zuid-Italiaansche havenstad met hooge gammele huizen en nauwe straten en stegen, krieland van kleurig en fleurig leven. ☼ Op het peron van Salerno stond de trein naar Pesto reeds klaar: de extra trein, die dagelijksch een heel leger toeristen uit Napels en omstreken aanvoert en waar ik een oogenblik van te voren op het bootje in een gezelschap van boeren en boerinnen, van priesters en visschers en arbeidsters had gezeten, bevond ik mij nu te midden van menschen die in de eene hand een reisgids en in de andere een carton hadden, waarin hun déjeuner. ☼ Het landschap, dat tot Salerno van een indrukwekkende schoonheid was geweest, werd nu van een alle-daagsche platheid. De bergen



Foto Afrika Presse u. Film Co.

PALMA DE MALLORKA. HOTELS AAN DE HAVEN EN AAN HET STRAND

weken naar den achtergrond: het waren slechts weiden waar wij doorheen spoorden, maar die door het stralende zonlicht toch weer een aspect van grootschheid verkregen. ☼ Na een uur sporen waren we te Pesto. De trein stroomde leeg, de weg buiten het station stroomde vol en er zat niets anders op dan als een kudde onder de kudde mede te marcheeren. ☼ Reeds bij het station bespeurt men iets van overblijfselen van de oudheid: de resten van een aquaduct, het plaveisel van den met zware blokken ingelegden weg. ☼ Langs dat oude plaveisel, dat door een ruig landschap voert: een pampas gelijk met hier en daar een cypres, een steeneik, komt men op de chaussee, waarlangs een hek: achter dat hek liggen de tempels. ☼ De geschiedenis van Pesto is de volgende: In het jaar 600 voor Christus stichtten de Grieken er een stad, die oorspronkelijk Poseidonia werd genoemd, een Grieksch woord dat stad van Neptunus beteekende. ☼ Nadat de Grieken zich hadden teruggetrokken, vestigden de Romeinen er zich. De ligging van Paestum was echter niet gunstig. 's Zomers heerschte de malaria er in zòd'n hevige mate, dat de bewoners er zich langzamerhand uit terug trokken en de stad op den duur geheel tot verval kwam. En de haven is dichtgeslibd, de huizen zijn in puin gevallen; het eenige wat gebleven is, is het wonder van zijn

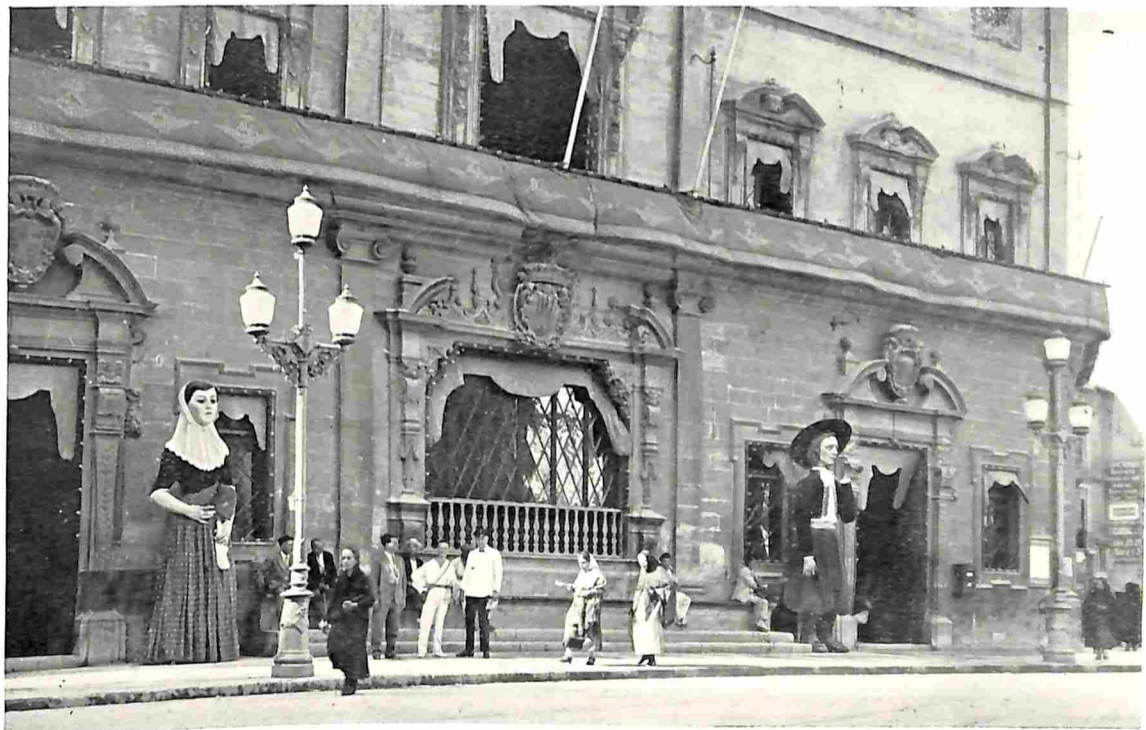


Foto Afrika Presse u. Film Co.

PALMA DE MALLORKA. HET STADHUIS VERSIERD TIJDENS EEN KERKELIJK FEEST

Lenin als mensch en symbool

IN het boek van den Amerikaan John Reed „Tien dagen, die de wereld deden wankelen”, komt een beschrijving voor van de vergadering, die op 8 November 1917 in het Smolny instituut te St. Petersburg gehouden werd. Toen Lenin verscheen, werd hij met donderend applaus ontvangen. Een gedrongen gestalte in afgedragen kleeven, uiterlijk precies gelijkend op den eersten den besten Russischen arbeider, maar geliefd en vereerd zooals zelden in de geschiedenis is voorgekomen. Verschillende afgevaardigden nemen eerst het woord, dan staat Lenin op en minuten lang duurt de ovatie zonder dat hij eenig teeken van ontroering geeft. Als het eindelijk stil is zegt hij: „Wij gaan nu over tot de oprichting van de socialistische staatsorde”. ☼ Dit moet een van de hoogtepunten in zijn leven zijn geweest, maar karakteristiek is de afwezigheid van inleidende frazes, pathetische ontboezemingen of groote woorden.

Ook zijn felste tegenstanders zijn het daarover eens. Hij veroordeelde hartstochtelijk alle mooi-praterij en zag daarin een teeken van geestelijke onmacht, van zedelijke leegheid. Hij verwierp alles wat den klank had van redekunst of literatuur. ☼ Wladimir Iljitsj Oeljanow Lenin werd 10 April 1870 in Simbirsk aan de Wolga geboren als zoon van adellijke ouders, zijn vader was staatsraad en schoolopziener. Zijn oudere broer Alexander bracht hem al op zijn zeventiende jaar in aanraking met de revolutionaire beweging. Op 1 Maart 1887 was een aanslag op Tsaar Alexander III beraamd door de vereeniging waarvan Alexander Oeljanow lid was; een politespion verraadde het plan en Alexander werd met vier andere samenzweerders opgehangen. Deze gebeurtenis heeft op Lenin grooten indruk gemaakt: „Zoo komen we er niet” zeide hij en met nog grooteren ijver ging hij aan het bestudeeren van sociale en politieke kwesties. Na het gymnasium afgeloopen te hebben volgde hij de juridische colleges aan de universiteit van Kazan waar hij zich dadelijk bij de revolutionaire studentenvereening aansloot en al spoedig wegens dit

feit naar Samara verbannen werd. ☼ In 1889 brak in Samara hongersnood uit. Lenin verscheen op een vergadering van het hulpcomitee en waarschuwde tegen leniging van den nood, omdat de toestand daardoor (toch niet blijvend verbeterd kon worden en de noodzakelijke opstand erdoor werd uitgesteld. Dit was zijn eerste optreden in het publiek, zonder veel succes trouwens, want men verzocht hem om heen te gaan. ☼ Kort daarna verhuisde hij naar St. Petersburg en legde daar het staatsexamen in de rechten af. Zijn carrière als advocaat duurde eenige dagen, de revolutionaire actie nam hem weldra geheel in beslag. ☼ Romain Rolland getuigt van hem: „Lenin, de grootste man van de daad in onze eeuw en tegelijk de meest onzelfzuchtige.” ☼ In de revolutiedagen van 1905 was in St. Petersburg een arbeiders- en soldatenraad bijeengeroepen en deze episode gaf Lenin de gedachte, die zijn medestanders eerst niet begrepen, om een volkomen nieuwe staatsorde te scheppen, de Radenrepubliek, een vrije federatie van ruim honderd volken op den grondslag van samenwerking tusschen arbeiders en boeren. ☼ Uiterst merkwaardig is in zijn persoon vereenigd de theoreticus en de man van de daad. Hij verzamelt in de verbanning en in de emigratie ontzagge-

lijke hoeveelheden materiaal maar later in Rusland beweert hij dat een gesprek met een eenvoudige boerin hem meer feiten leert dan tientallen rapporten. ☼ Vijf en twintig deelen verzamelde werken getuigen van de studie, die Lenin van het sociale probleem gemaakt heeft, maar hij was onmiddellijk bereid alle theoriën overboord te gooien als de ontwikkeling van de gebeurtenissen daartoe dwong. Hij had een onbegrensde bewondering voor Marx sinds de dagen dat hij met zijn broer Alexander over „das Kapital” discussieerde. Tegenover het reformisme van de Tweede Internationale stelde hij zijn interpretatie van het historisch-materialisme, aangevuld door de nieuwe feiten, die de ontwikkeling der tijden meebracht. Het oude regime moest verdwijnen en het wapen om dat te doen was de partij van de Bolsjewiki, een zeer kleine groep, die onder bijzonder strenge discipline stond, een partij waarin men opgeleid werd voor de directe actie als men be-

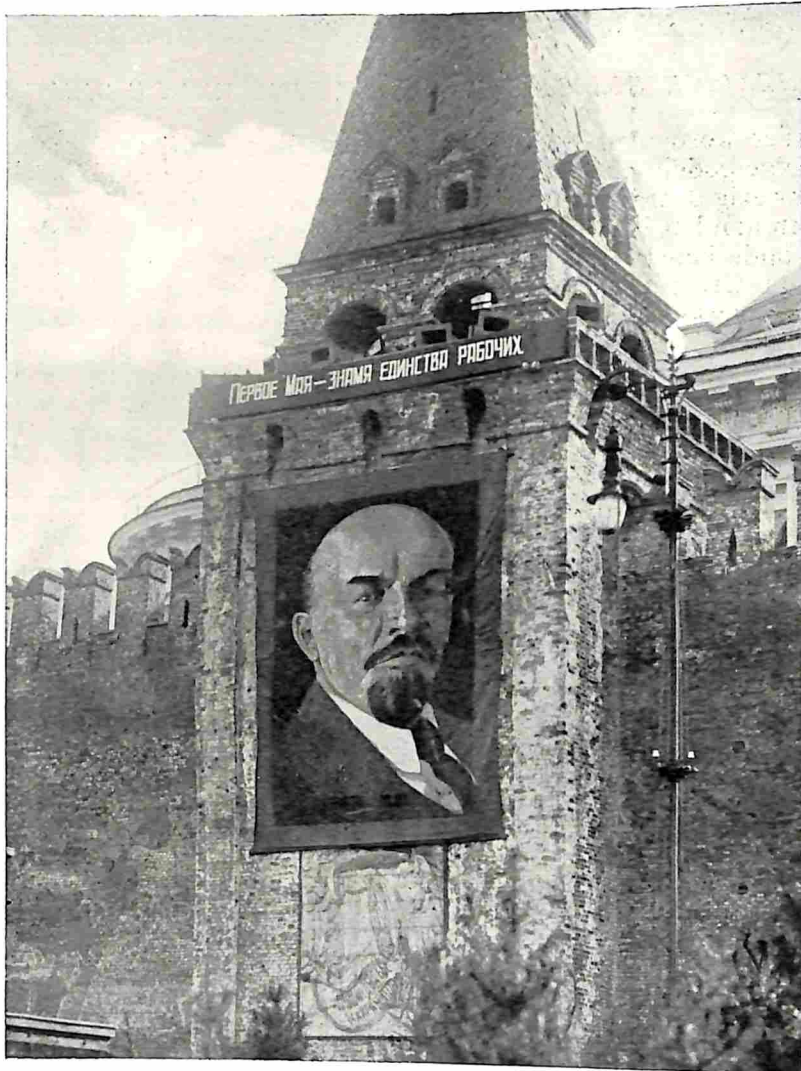
wezen had daarvoor geschikt te zijn. In 1917 telde zij nog maar 30.000 leden, maar deze leden zitten overal, in de fabrieken, op de vloot, in het leger en op het platteland. Zij zijn de eenigen in dien tijd, die precies weten wat zij willen en dat is hun kracht. ☼ De wereldoorlog en de burgeroorlogen hadden het land vrijwel geruïneerd, Lenin is de man, die vrede sluit en daarmee tal van vrienden van zich verwijderd. ☼ In 1894 leerde Lenin zijn vrouw, Nadesja Kroepskaja, kennen, die onderwijzeres was aan een school voor volwassenen. Zij is hem in al zijn verbanningen gevolgd. „Deze vrouw”, schrijft Klara Zetkin, „maakte in haar bepaald puriteinschen eenvoud met het glad naar achteren gekamde haar en de overversierde goedkoopse jurk, geheel den indruk van een Russische arbeidersvrouw”. Ook in den tijd dat haar man reeds als almachtig dictator in het Kremlin regeerde, veranderde zij noch haar kleding noch haar levensgewoonten. Naast haar samenwerken met Lenin, wiens secretaresse zij was, wijdde ze zich aan de volksontwikkeling en heeft dat ook na zijn dood voortgezet. ☼ Den 21^{sten} Januari 1924 stierf Lenin, blijkbaar het offer van zijn overmatig werken. Na zijn dood is men hem anders gaan

beoordeelen. [Steeds meer stemmen gaan op, die op de be tekenis van Lenin wijzen, niet alleen voor Rusland maar voor de heele wereld. De doodgraver van het Tsarisme en tegelijk de voltrekker van het testament van Peter den Grooten, die van zijn rijk een modernen staat wilde maken.

A. P. PRINS

Wat gebeurt er in Mallorca?

LANGZAAM en statig loopt het schip de haven binnen. Het geheele dek is vol vacantiereizigers. Mallorca, de „Parel van de Middellandsche Zee”, het „Eiland der rust”. Voor de oogen, vermoed door de grijze steenen van de noordelijke steden, is het zien van de kust een feest. Zon, zon, verblindend licht. De vele spitse torentjes van de kathedraal van Palma de Mallorca verveelvuldigen zich in deze zonnepriacht. Maar wat gebeurt er in Mallorca? De geheele stad is versierd. Bloemen, bonte papierloovertjes, electrische gloeilampen. Het stadhuis met gloeilampen bezaaid en daarvoor twee meer dan levensgrooten figuren in nationale dracht. Groote poppen, zooals die in Keulen en Nice gedurende den carnavalstijd door de straten worden gedragen. Is er



HET PORTRET VAN LENIN OP EEN MUUR VAN HET KREMLIN AAN HET ROODE PLEIN TE MOSKOU

tempels. ☒ Ja, het zijn wonderen van schoonheid, die imposante bouwwerken, die zich daar in het eenzame veld verheffen. En de grootste van die tempels: de tempel van Neptunus is van een gaafheid, die den ouderdom in aanmerking genomen, eenvoudig verbluffend is. ☒ Neen. Mijn Deutsche schilder heeft ongelijk. Zijn futuristische waanzin heeft hem parten gespeeld en ik ben blij, dat ik toch ben gegaan, want ik moet het bekennen: de grootschheid van dat bouwwerk van goudkleurigen tufsteen heeft mij geweldig ontroerd. ☒ En toch, hoe geheel anders moeten die tempels in de oudheid er uit hebben gezien. ☒ Van de foto's krijgt men eenigszins een indruk hoe ze in hun tegenwoordigen staat eruit zien. De groote tempel rechts op de foto is de tempel van Neptunus. Hier heeft men met een prachtig type van zuiver Dorischen stijl te doen, dat in schoonheid voor geen der tempels te Athene onderdoet. De tempel, die uit de 5e eeuw voor Christus dateert is 60 Meter lang en 24 M. breed. Hij heeft in het front 6 Dorische zuilen en aan den zijkant 14. De zuilen hebben een hoogte van 8 M. 90 een doorsnede van 2 M. aan den basis en 1.46 aan de hoogte. ☒ Het interieur, waarvan het binnenste heiligdom „cella” werd genoemd, heeft twee rijen van zeven zuilen, die wederom een rij van kleine zuilen dragen, waarop vroeger het dakrustte. ☒ De schijnbaar zware, maar toch zoo elastische zuilen zijn uit 5 klompen steen opgebouwd, maar ze zijn met zulke een onfeilbaarheid geplaatst, dat de cannelures, die aan zoo'n zuil zoiets bewegelijks geven, precies op elkander passen. ☒ Zonder voetstuk staan de zuilen in de door geweldige steenblokken opgebouwde vloer en dragen het komvormig Dorische kapiteel. Van een zeldzamen eenvoud is ook het bovenstuk met het lage fronton, dat als eenige versiering de afwisseling van de triglyphen tusschen de blinde melopen op den architraaf heeft. ☒ Het is de groote soberheid en de prachtige verhouding van alle onderdelen, die dezen tempel tot zoo'n monument van imposante schoonheid hebben gemaakt. ☒ Toch zouden de oude Grieken misschien heel verbaasd staan over onze bewondering. Want hoe anders moet de aankleding van den tempel in die dagen zijn geweest. De tempel was toen een en al fonkelende kleurigheid. Hij was met een bonte marmersoort bedekt, in de fries onder de kroonlijst stonden de metopen tegen een blauw fond, de zuilen waren met een laag stuc bedekt en hadden gouden bandjes. Bovendien stond er in den tempel een reusachtig beeld van Neptunus. Dit beeld was van ivoor en goud vervaardigd. ☒ En met de beide andere tempels: de basiliek en de tempels van Vesta zal het al eender zijn geweest. ☒ Links op de foto ziet men dan de „Basiliek”. Daar men het voor uitgesloten houdt, dat men naast den prachtigen Neptunus-tempel de „Basiliek” neergezet zou hebben, vermoedt men, dat deze veel ouder is, en uit de 6e eeuw voor Christus dateert. ☒ Deze tempel komt het gebit waar de tanden uitgetrokken zijn, meer nabij.



DE TEMPELS VAN PAESTUM. DE TEMPEL VAN VESTA

☒ Slechts de zuilenrij in het front en die aan den linkerkant zijn in al hun gaafheid bewaard gebleven, de andere rijen zijn sterk gehavend. De geheele bouw van dezen tempel is archaischer dan die van den tempel van Neptunus. ☒ Naast dezen tempel heeft men de overblijfselen gevonden van den ouden Griekschen weg, die van het Zuiden naar het Noorden voerde. ☒ Van een groote zuiverheid is ook de tempel van Vesta, die zich op eenige honderden Meters afstand bevindt. Deze tempel heeft zes zuilen in het front en dertien langs de zijkanten. Hij is ruim 32 M. lang en 14 M. breed. De zuilen, die slanker zijn dan de zuilen van den tempel van Neptunus, loopen sterk toe van boven. ☒ En daar staan ze nu in de vlakke, verlaten en vergeten. Het gras groeit tusschen de steenen, die vroeger slechts met eerbied werden betreden en tusschen de eens zoo schitterende zuilen bewegen zich zwermen toeristen met phototoestellen gewapend. En ik had een beetje medelijden met ze, want het lijkt me niet prettig om dag in dag uit van twaalf tot drie door die zwermen vreemdelingen te worden aangegaapt,

welke plaatsen betreden, waarop vroeger slechts de priesters het waagden een voet te zetten: immers het publiek werd niet tot de tempels toegelaten en het offeren geschiedde vóór den tempel op een altaar, waarvan men voor den Neptunustempel nog de overblijfselen heeft teruggevonden. ☒ Maar ik, die leef in een tijd waar men huizen optrekt met muren zoo dun als papier en de bouwstijl iedere vijf jaar verandert, ik ben heel dankbaar dat ik in de gelegenheid

ben geweest om zooveel grootheid uit een ver verleden te kunnen bewonderen.

HENRIETTE BARBE

De kathedraal te Winchester

ALFRED de Groot, koning van Wessex (d. i. het land der West-Saksers). Geschiedenis en sage beide hebben hem zich toegeëigend. En wonderlijk is 't te zijn in de stad, die eenmaal zijn hoofdstad en residentie was, waar de kathedraal in zijn crypt herinneringen bewaard heeft aan de dagen, dat Engeland zich nog met moeite staande hield als zelfstandig rijk, toen de Noormannen telkens opnieuw in het land vielen en te vuur en te zwaard het land verwoestten. Toch heeft Winchester zich weten te handhaven: 't is nu de hoofdstad van Hampshire, en trekt met zijn public school, Winchester College, van alle hoeken van Groot-Brittannië, scharen jongeren naar zich toe. Deze school dateert, evenals de crypt van de kathedraal uit den tijd, dat de Saksers in Engeland kwamen. De crypt werd n.l. in de 7e eeuw reeds gebouwd, de oudste kathedraal werd voltooid na den dood van koning Alfred in 901. Bisschop William of Wykeham begon in 1079 op de plaats van deze oude Saksische kerk den bouw van de tegenwoordige kathedraal, welke in 1093, veertien jaar later, geëindigd was. Weinig opvallend is het uiterlijk aanzien van dezen „minster”:



DE TEMPELS VAN PAESTUM. LINKS DE BASILIEK, RECHTS DE TEMPEL VAN NEPTUNUS

des te heerlijker is het inwendige. Hoog rijzen de ranke gewelven, als ragfijn kantwerk zijn de ornamenten gebeiteld in de binnenarchitectuur. Uiterst sober, zonder eenige overlading. De kathedraal van Winchester is dan ook een der prachtigste en best-bewaarde kerken van Engeland. ☒ Men vindt er het graf van bisschop William of Wykeham, den stichter van Winchester College en dat van kardinaal Henry Beaufort, die van 1405 tot 1447 als bisschop van Winchester een zeer belangrijke geestelijk-politieke positie innam. Hij was zeer machtig; zelfs heeft hij op het punt gestaan als paus te worden gekozen. Hij deed veel voor de kathedraal, vergrootte en verfraaide haar. Een van de mooiste kapellen, waar zijn graf wordt gevonden, werd bewaard zeven maanden, dank zij de toewijding van velen, de geheele kathedraal een voortreffelijk voorbeeld van middel-eeuwsche Engelsche bouwkunst kan worden genoemd. R. v. O.

De „brug der zuchten” in de wildernis

EÉN van de eerste hindernissen die de vroegere mensch in den loop van zijn omzwervingen ontmoette was een rivier, te diep om over te zwemmen. Dat hij niet werd ontmoedigd blijkt uit de woorden van het oude lied:

Oh! I came to a river and I couldn't get across,
Singing polly-wolly doodle all de day!
So I jumped upon a nigger for I thought he was a horse,
Singing polly-wolly doodle all de day!

☒ Maar de eerste drang van den mensch was waarschijnlijk er over te zwemmen; negers, gelijkend op paarden, waren in Azië toentertijd niet alledaagsch. Later maakte men een vlot, of holde men met vuur den tronk van een boom uit in den vorm van een boot. Tenslotte bouwde men een brug. ☒ Dat was een werkelijke vooruitgang en deze kwam veel later; want ieder soort brug vereischte een duurzame plaats van overgang. We zijn gewend de meeste Indische stammen als ongeciviliseerd te beschouwen; maar zij zijn tenslotte wel zoo geciviliseerd dat ze een brug kunnen bouwen. Er zijn onder hen goede handwerkslieden. Het overbruggen van een breede rivier vereischt zoowel bekwaamheid als talent. Ingenieurs zullen u vertellen dat er drie hoofdtypen van bruggen zijn, nl. de boog-, de balk- en de hangbrug. Hierbij hebben de mannen der wildernis een vierde gevoegd, veel eenvoudiger dan één van de andere, nl. de kabelbrug; een geschikte naam zooals we straks zullen zien. Het boog-principe zal natuurlijk voor de mannen der wildernis onbekend zijn en inderdaad, men bouwde lang in steen voordat men den boog ontdekte, zooals Babylon en Egypte bewijzen. Zelfs de Chineezers, die vele wonderschoone boogbruggen bouwden, deden dit, zoover wij weten, 3000 jaar geleden. ☒ Merkwaardig genoeg heeft de Lisu-stam, die op de Burma-China grens leeft, een kleine bamboe-brug samengesteld in den vorm van een boog, hoewel dit het boog-principe niet insloot; de lange buigbare bamboe's zijn in boogvorm geplaatst. ☒ In de wildernis worden de bruggen gebouwd met het materiaal dat het meest voor de hand ligt. Nu zijn er twee soorten planten, die algemeen in de wildernis van Oost-Azië worden gevonden, bamboe en riet. Bamboe bestaat in zeer veel verschillende soorten, maar slechts één of twee soorten zijn geschikt om de kabelbruggen te maken. Deze zijn vervaardigd van bamboestrengen, die weer saam-

gevlochten zijn om een gewoon touw te vormen, niet veel dikker dan een springtouw, dat vastgemaakt wordt aan boomen of palen op iederen oever. In de wildernis wordt slechts één touw gebruikt, dat zoo strak mogelijk gespannen wordt, en een rieten ring, groot genoeg voor een man om in te zitten, wordt om het touw gehangen. Om de rivier door middel van een kabelbrug over te steken, is het eenige wat men te doen heeft: Zitten of liggen in den ring onder het touw en met de armen zichzelf overtrekken; ook kan men met de voeten duwen, maar die moeten dan niet van schoenen voorzien zijn. ☒ De Tibetaansche stammen echter, die deze methode naar hun eigen behoeften hebben toegepast, maakten een veel beter ontwerp. In Tibet zijn de rivieroevers hoog en steil; en door het touw op den éénen oever hooger aan een paal en aan den anderen oever laag vast te maken wordt een voortdurende helling verkregen. Dus het eenige wat men te doen heeft, is zich langs het touw te laten glijden inplaats van als waanzinnig te trekken, een veel eenvoudiger zaak. Een rieten ring zou echter niet goed glijden, daarom hebben de Tibetanen een speciaal glij-voorwerp uitgevonden: een blokhout met aan één zijde een groef, die over den bovenkant van het touw loopt; degenen die over het water gaat wordt

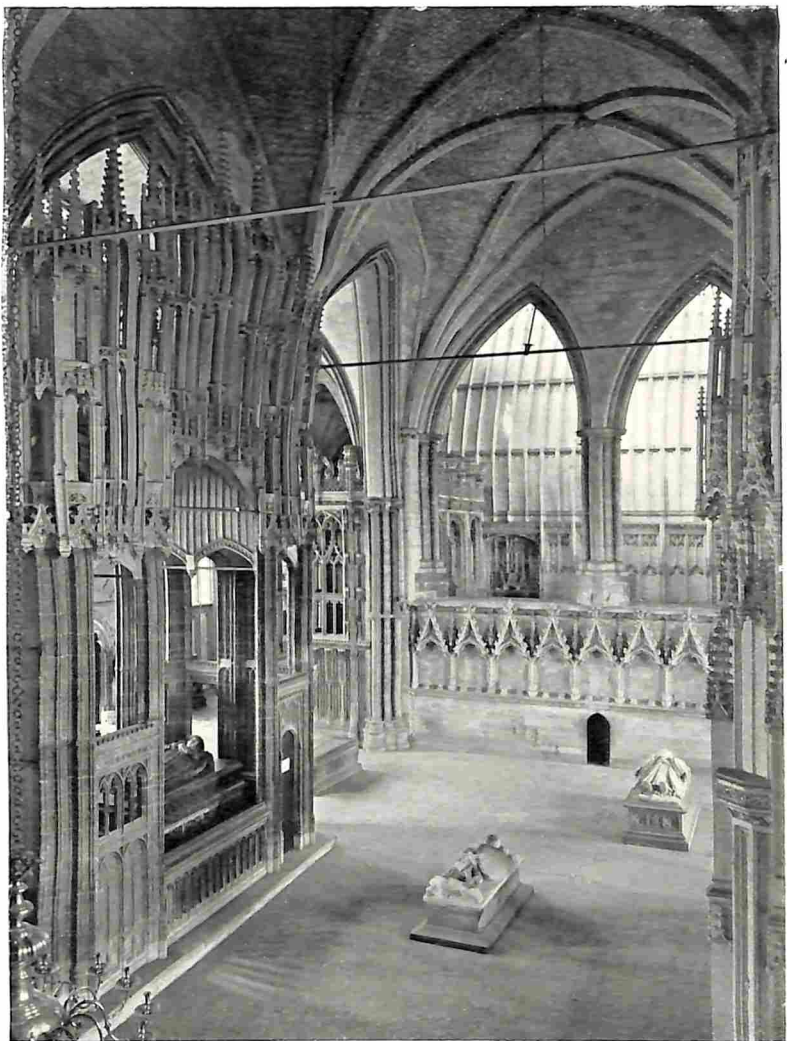


Foto Mondiale

HET INTERIEUR VAN DE KATHEDRAAL VAN WINCHESTER

van onderen gesteund door twee leeren riemen, die door gleuven dwars door het blok loopen. Natuurlijk moeten, waar deze methode gebruikt wordt, twee touwen aanwezig zijn, één voor den heen- en één voor den terugweg. ☼ Nooit zal ik den angst vergeten, toen ik voor het eerst van een touwbrug in Tibet gebruik zou maken; het was onmogelijk mij ten aanzien van mijn mannen lafhartig te toonen; dus liet ik mij vastbinden en voelde me tijdens die behandeling als een man die geboeid wordt voor hij naar het schavot gaat. Vakmenschen deden het werk vlug en handig, want de knopen zijn ingewikkeld. Alles was klaar, het sein werd gegeven, iemand gaf me een duw en drukte mij op het hart het touw niet met de handen aan te raken. De grond verdween onder mijn voeten, alsof een pijl was afgeschoten en ik zweefde in de ruimte, zacht glijdende langs het touw, dat goed met boter was ingesmeerd. Na deze eerste proef begon ik echter van deze tochtjes te genieten; men heeft boven den stroom hangend zoo'n schitterend gezicht op de rivier. De kabelbruggen van de Mishmi Hills waren veel erger. Gewoonlijk liet ik me door middel van een lange lijn, die aan den ring verbonden werd, door de Mishmis overtrekken; ik was te bang om dit zelf te doen. ☼ Niet minder angstaanjagend zijn de rieten hangbruggen. Riet of rotting is een klimmende palm, die in de heuvelachtige wildernis veel voorkomt. De stammen, die niet dikker dan een wandelstok zijn, groeien tot een onmetelijke lengte, soms tot wel 600 voet. De brug is een varieteit van de hangbrug en is eigenlijk een soort hangmat, waarvan de einden op elken oever om boomen gebonden worden. De drie kabels, waarvan één om op te loopen en twee voor leuning, bestaan elk uit drie rieten; gespleten riet wordt gebruikt om alle drie te verbinden. ☼ Bruggen, gemaakt van klimplanten, zijn ook algemeen; zij overbruggen alleen kleine stroomen en worden als mandenwerk gemaakt. Dikwijls worden zij vernietigd door den stijgenden stroom. ☼ De verhoogde ontwikkeling van de rieten hangbrug wordt gevonden op de Assamgrens, waar de woeste Abors wonen. De buisvormige Abor-brug, die de mysterieuse Dihang overspant, is ongeveer 800 voet lang, terwijl zijn middelpunt 50 voet boven de rivier is. De hoofdkabels zijn aan boomen vastgemaakt en rijzen hoog boven iederen oever. Tweehonderd menschen waren er per maand noodig om deze brug te bouwen. De kosten bedragen ca. 4000 ropijen, ongeveer £ 300, zonder nog iets voor het riet te rekenen! Natuurlijk werd het werk door de belanghebbende dorpen op iederen oever, vrij gesteund, zoodat daadwerkelijk het geld niet van hand tot hand ging. ☼ Ik wandelde naar het midden van die brug met een van angst kloppend



EEN RIETEN BRUG AAN DE Z.O. GRENS VAN TIBET

hart; er stond zoo'n wind in den bergpas, dat het middelste deel van de brug bijna omver werd geblazen en zich wroog als een beleedigde slang. ☼ Voor kleine rivieren, hoofdzakelijk in deelen van Tibet waar zich veel ruw hout bevindt, maar waar het te koud is voor den groei van riet of bamboe, wordt het balkprincipe aangewend voor den brugbouw. Ook deze bruggen, die noodzakelijkerwijze dicht bij het water zijn, worden vaak bij hoogen waterstand weggesleurd.

F. KINGDON-WARD

De antroposofische kliniek

OP een der mooiste gedeelten van den Haag, op een duintop aan het Westbroekpark, onmiddellijk grenzend aan de Scheveningsche Boschjes, heeft dit nieuwe ziekenhuis een grootsch uitzicht op het park en op Scheveningen. ☼ Het gebouw is gezet door den architect Jan Buys, die er den kristalvorm in verwerkt heeft, als symbool van de zuiverheid van de Antroposofische leer. De kliniek is niet groot. Zij biedt slechts plaats voor vijf en dertig volwassenen en zes kinderen. ☼ Wanneer men de inrichting bezoekt krijgt men dadelijk zeer sterke harmonische kleurimpressies van een ongemeen effect. Door de gebrandschilderde ramen valt een warm licht naar binnen. Reeds de hal en de

ruime corridor geven U bij het binnentreden de impressie, dat men er naar gestreefd heeft deze sfeer van meer dan het gewoon 'materieele, tot uitdrukking te brengen.' Er hangt een schemerig licht, dat aan het gedempte gouden licht van een kathedraal herinnert en dat nog versterkt wordt door de werking van den geel-groenen looper van zeer ongemeene tint. Men gevoelt, dat men hier in contact wordt gebracht met andere gedachten, dat men streeft naar iets anders, dan de materieele wereld daar buiten. Een opgewekte stemming deelt zich dadelijk mede. ☼ In de spreekkamer van een der artsen, Dr. Zeylmans van Emmichoven treft ons een gamma van paars in vroolijke en ernstiger schakeeringen. Op een kinderkamer weer is rood de dominerende kleur. Een zacht roze-rood vertoonen de wanden. Hoe fraai, van welk een geraffineerd effect waren de donkerroode rozen in deze kamer. Zoo zijn er kamers in allerlei kleur-gamma's, al naar de psychische behoeften van



EEN HANGBRUG IN TIBET

de patienten. Want men heeft bevonden, dat kleuren een buitengewoon gunstigen of afbrekenden invloed kunnen uitoefenen op de psyche. Zoo zal een opvliegend, driftig mensch behoefte hebben aan kalmerende kleuren, aan blauw of grijs, daarentegen een zwaartillend iemand aan opgewekte tinten, aan geel of rood. De kliniek is dan ook zeer geschikt en gezocht voor rustkuren en kuren van herstellen. Voor opname komen in aanmerking ziekten van ademhaling en bloedsomloop, doch vooral van het zenuwstelsel. Chirurgische patienten en zij, die aan stofwisselingsziekten lijden worden als regel niet opgenomen. Voorop staat bij deze therapeutische behandeling, dat de antroposofen den mensch steeds als een geheel van lichaam, ziel en geest beschouwen, zoodat, wanneer een dezer onderdeelen ziek is, ook de anderen moeten lijden. Voor de therapie staan middelen ter beschikking, waarvan de werking door ernstige studie en ervaring bekend is geworden en die in verschillende klinieken zijn onderzocht. Daarnaast wordt echter veel waarde toegekend aan enkele typische, antroposofische behandelwijzen, die voor een goed deel in het aesthetische wortelen, zooals heileurythmie, werking der kleuren op ziekteprocessen, kunstzinnige bezigheid der patienten. Er wordt natuurlijk

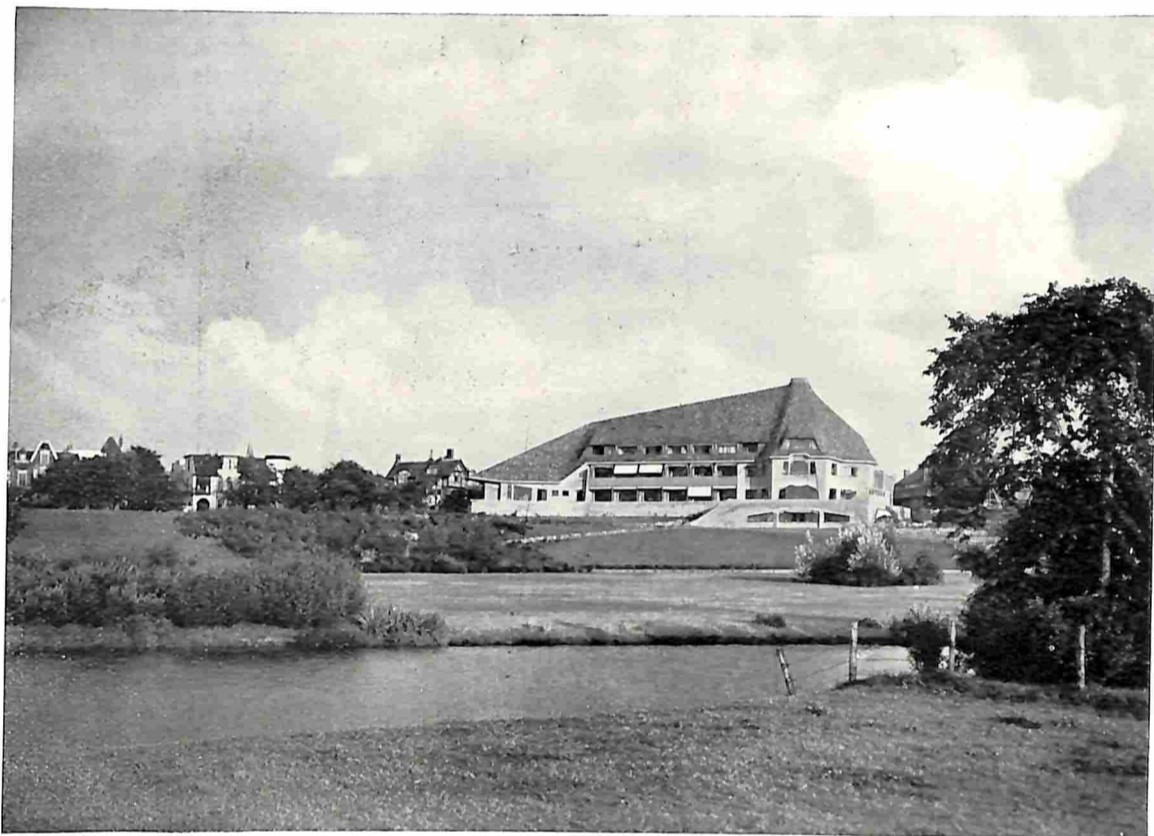
van hen niet verlangd, dat zij werk van artistieke beteekenis zullen leveren, ofschoon dit een enkele maal wel voorkomt, doch dat zij een middel ter beschikking krijgen om zich te uiten, ten einde, naar mij werd medegedeeld, de remmende factoren, die nu de ziel omkluisteren, kwijt te raken. Natuurlijk worden ook zonnebaden, hoogtezonsbadtherapie, arbeidstherapie, dieet en een zinvolle psychotherapie [toegepast.

Alles is vriendelijk in dit ziekenhuis en ongetwijfeld wordt [hierdoor het lijden der patienten tot een minimum beperkt. Vaak hoort men er muziek. Daarom spreekt het haast vanzelf, dat deze therapie vooral voor melancolici en andere zielszieken, bijzonder neilzaam moet zijn. Het komt ons aannemelijk voor, dat zij in staat is het ontbrekende zelfvertrouwen terug te geven en zoodoende den patient weer tot het volle leven terug te voeren. Er zou stellig veel meer te zeggen zijn omtrent de zeer eigenaardige behandeling der patienten, die de antroposofische zienswijze medebrengt, doch in een kort bestek, als het hier gebodene is daarvoor geen plaats. De kliniek, nauwelijks twee jaar oud in haar tegenwoordige gedaante, verheugt zich in een groote belangstelling van de zijde van het publiek. Het is dan ook een zeer ongemeen gebouw. Vormen en kleuren zijn in waarlijk meesterlijke wijze bijeengevoegd en spreken ieder een zeer pertinente taal, doch steunen elkaar, verklaren elkaar en vullen elkander aan. De omliggende van deuren en vensters vertoonen dat kloelike, omhoog strevende, breed aan de basis en spitser toeloozend naar boven, dat elegant is en toch stellig en beslist tegelijkertijd. Overall domineeren de groote lijnen. Onvergetelijk fraai is de eetzaal, met die eene wand van glas, gevormd door het immense raam, dat daar in al zijn grootscheit, een zeer weidsch landschap omsluit, alsof deze wand uit een geweldig schilderij bestond, waarvan de raamkozijnen de omliggende schijnen te vor-

men. Het vertrek is uiterst sober gehouden, doch het is juist die eenvoud, die de werking van het landschap versterkt, daar niets haar afleidt. Want de enkele groene planten in de vensterbank sluiten harmonisch bij het tafereel aan. Toch bespeurt ook in deze zaal de aandachtige toeschouwer een in- en uitspringen van hoeken, een breken van al te starre lijnen, die alle eentonigheid doen verdwijnen, al springen ze ook nooit opdringerig naar voren. Ook in de conversatiezaal boeit ons de rust van het interieur, die toch nergens eentonig of saai wordt. Ruimte, licht en lucht omspoelen U. Hier en daar verfijnde details, als een schilderij of glasschildering. De onder zeer stompen hoek langzaam oplopende daklijn heeft veel kritiek van de zijde van het groote publiek, dat niet van nieuwigheden houdt, moeten verduren. Men kan zich echter niet ontveinzen, dat in het duinlandschap, waar het gebouw geplaatst is, deze lijn het schilderachtige van de omgeving nog versterken komt, terwijl het een onge Kunstelste verbinding vormt tusschen de gedeelten van het gebouw, die hooger opgetrokken zijn en de lagere. De architect heeft zooveel mogelijk zijn ziekenkamers op de zonzijde georiënteerd. Ook de woonvertrekken hebben deze ligging, zoodat het noorden vrijwel uitgeschakeld werd. In het kort, een ziekenhuis, dat ook voor den niet

antroposoof zeer veel aantrekkelijks biedt. Het dient hier nog vermeld, dat volstrekt niet uitsluitend aan gelijkdenkenden de toegang tot het mooie gebouw geopend wordt. Ook patienten van andere richting zijn welkom. Belangstellenden onder het publiek kunnen iederen zondag morgen het gebouw komen bezichtigen en bewonderen, hoe men zich ook tot de antroposofie moge verhouden.

MATTY VIGELIUS



DE ANTROPOSOFISCHE KLINIEK TE 'S-GRAVENHAGE *over?*

ADAM IN 1929

DOOR BURT McCONNELL

2) MIJN bekenden uit New-York probeerden mij over te halen, nadat zij vergeefs beproefd hadden mij te doen afzien van iets wat zij een nieuwen vorm van zelfmoord noemden, tenminste mij in conditie te brengen door massages, hydrotherapie, zonnebaden. Maar ook hierdoor zou ik mijzelf en mijn lezers slechts om den tuin hebben geleid. Het was voldoende, dat de dokter mij na een grondig onderzoek, ondanks het gemis aan training, in goeden physieken toestand bevond. Reeds had ik trouwens gedurende mijn tocht per roeiboot van Normandin naar hier gelegenheid mijn spieren wat los te maken. Welk een idyllisch schouwspel in den voorlaatsten nacht, voor het vertrek van den inspecteur, een nacht doorgebracht aan den linkeroever van den Washimeska-vloed, waar zich de resten van een kamp bevonden. De wit-gouden maan spiegelde zich in den stroom en een kleine waterval murmelde op korten afstand. Twee merels schenen mij het welkom toe te roepen. Van den anderen kant is het waar, dat ik ook geplaagd werd door een luis, die vermoedelijk door de laatste bezoekers van het bivak was achtergelaten. En ik kon maar niet begrijpen, dat dezelfde dieren mij hadden genegeerd in de barakken van de goudelvers en in de militaire kampe-

menten, om nu kennis met mij te komen maken. ☞ Nauwelijks was McKibben in zijn boot vertrokken, of het scheen, dat de natuur mijn eenzaamheid wilde onderstrepen. Er kwamen wolken opzetten en er begon een fluitende, snijdende wind, om van te klappertanden, op te steken. Dáárop was mijn kleding vooreerst nog niet berekend en toen het boommos en het natte gras mijn bloote voeten bijna deden bevriezen, toen pas begon ik goed te begrijpen, dat ik mij met dit imiteeren van een holbewoner in een mooie geschiedenis gestoken had. ☞ Vier zaken leken mij onontbeerlijk: vuur, voedsel, kleding en een onderdak. En ik probeerde het met mijzelf eens te worden, wat het noodzakelijkst was. Ik besloot tot het laatste, ook met het oog op het regenachtige weer. Met zooveel boomen rondom en in het bezit van een scherpe bijl was het niet moeilijk een hut uit takken te vervaardigen. Hiermede gereed, besloot ik deze streek wat beter te exploreeren en mij op jacht te begeven, want ik had intusschen trek gekregen. ☞ Ik had den inspecteur uitdrukkelijk gezegd geen levensmiddelen achter te laten, maar toch vond ik op de plaats, waar we het laatst samen gegeten hadden, een half pond gedroogd vleesch en wat aardappelen. En één oogenblik trachtte ik er mijzelf van te overtuigen, dat de zorg om mij McKibben van zijn plicht had doen afwijken. Maar dadelijk hervond ik mijzelf en ik wierp alles in een kuil. „Ik ga niet voor Paljas spelen”, zei ik hardop. Slechts weinige uren waren verlopen en reeds begon ik hardop te spreken: een gewoonte, welke noodzakelijk schijnt voor hen, die alleen leven in groote afzondering. ☞ Ik liep dus voort en bevond me plots

bij een soort waterbekken, dat uitstroomde in een meertje, twee en halve K.M. verwijderd. Ik vond er sporen van een eland, doch ze waren niet versch. Het kon echter zijn, dat het dier zich nabij het meertje ophield. Zonsondergang was nabij, maar ik besloot toch door te loopen. Tusschen de takken van een berk bemerkte ik een donker en behaard voorwerp; het leek me de huid van een eland, misschien door een Indiaan daar verborgen. Ik klom in den boom en met twee bijlslagen maakte ik het pak los. Ik kan niet zeggen hoe snel ik weer daalde: het was werkelijk een elandshuid, ruim en ruig, en hierin waren verborgen de huid en de hoorns van een jong hert, de ruggewervel van een eland, pezen, en een uit hondehuid vervaardigde soort zak, leeg echter, maar geschikt om allerlei in te bewaren. Een eigenaardige verzameling. ☞ Terwijl ik dezen schat inspecteerde, kon ik weer niet nalaten mij af te vragen, of ik me aan de regels hield, als ik dezen pels en wat er in zat voor persoonlijk gebruik aanwendde. Waarom niet? Had ik ze niet midden in het bosch gevonden? Wel bestond er vermoedelijk geen precedent, omdat de holbewoner nooit wat garderobe apart hield, maar van den anderen kant begon het, met het vallen van den nacht, steeds kouder te worden. De temperatuur daalde hier vaak des nachts tot nul. Zonder verdere overwegingen bracht ik dus de bagage naar de hut. Misschien zou ik in ander klimaat en in andere omstandigheden nog strenger ten mijnen opzichte gehandeld hebben, maar nu was er weinig tijd voor besluiteloosheid, als ik tenminste, zoo besluit Burt McConnell dit eerste deel van zijn dagboek, dat door McKibben werd afgehaald, als ik niet mijn experiment van wildeman een ontijdig einde zou willen bezorgen, door het oploopen van een longontsteking.

VALSCH ALARM EN ECHTE HONGER

Bear Trap, Quebec. 1 October — Het leven van vrijwillig antiluviaan kan niet rooskleurig worden genoemd. Het is me na vier dagen, welke ik hier doorbracht, niet mogen gelukken méér te vangen, dan een klein konijn van hoogstens een pond. Ik kan niet beweren, dat ik me krachtig voel, ofschoon ik niet bang ben door honger te zullen sterven en ik ben er nog van overtuigd, dat de jacht mij wel spoedig meer zal opleveren. ☞ Ja, wat ik ving, was een mager konijn, maar toch zal ik niet licht het gelukkige moment vergeten, toen ik het beest in een der strikken spartelen

zag, welke ik had uitgezet. Onmiddellijk maakte ik toebereidselen om het konijneboutje tusschen mijn tanden te krijgen en gelijktijdig mijn garderobe aan te vullen. Ik bracht het slachtoffer naar de hut, stroopte het af en legde de huid in de zon te drogen. En opnieuw ging ik probeeren vuur te ontsteken, een werkje, dat mij den eersten keer zoo slecht afging, maar wat me nu moest lukken — koste wat kost. Of het nu kwam door betere voorbereiding, of dat mijn honger mij meerdere vastberadenheid bezorgde, hoe het ook zij, maar een feit is, dat reeds een halve minuut, nadat ik het eene stuk hout over het andere had gewreven, er een vuurtje smeulde, dat drie minuten later tot een flinke vlam uitgroeide. Het konijn werd geroosterd en nog trachtte ik mijzelf te beheerschen, ik wil zeggen, nog probeerde ik rustig te eten en niet alsof ik door honger werd gekweld. Mijn maal zou echter heel wat beter geslaagd zijn, als ik zout en saus erbij gehad had. ☞ Het zout: ziedaar een der dingen, waaraan ik het meest behoefte had. Radio en tandpasta kan ik missen, maar slechts uiterst moeilijk het zout. Misschien vraagt men zich af, of ik leed door gebrek aan gezelschap en of ik niet bang ben om de nachten alleen, ongewapend, in deze woeste streek door te brengen. Ik antwoord zonder grootspraak: neen. Maar het zou weer wel een groot genoegen zijn kranten te lezen. En van honderd andere dingen mis ik het meest een vijl! Wat zou ik al niet kunnen doen, als ik een goede vijl had! Uit het gewei van het jonge hert zou ik gemakkelijk vischhaken kunnen vervaardigen, naalden om te naaien en nog een aantal andere nuttige voorwerpen. Maar de voorhistorische mensch bezat ook geen vijl en ik zal dus geduld moeten hebben. ☞ Nauwelijks had ik het laatste restje konijn verorberd, of het begon sterk te regenen, wat vier en twintig uur aanhield. Ik had sneeuw verwacht, maar geen regen; en ik had heel wat te stellen met de onderkanten van mijn hut. Ik was nat als een poedel en toch was noch de regen, noch de nachtelijke kou het ergste, maar het gegons van de vliegen rondom mijn hoofd.



Foto C. J. Sleenbergh

GEVEL AAN DE HEERENGRACHT TE AMSTERDAM

Overall waren ze trouwens en op een gegeven oogenblik telde ik er 243 alleen op mijn beenen. ☞ Niettemin is deze eenzaamheid, welke van dag tot dag meer herfsttinten krijgt, wel een vergoeding. De lucht is bezwangerd met het aroma van pijnen en sparren. De Washimeska glinstert in het zonnelicht en ik hoor, hoe de vogels elkaar toeroepen, hoe de horzel gonst, de raaf krast. Tot nu toe hoorde ik nog niet het schorre geluid van den eland, noch het gekraak der takken door hun gewei veroorzaakt. Ik zal me met konijntjes tevreden moeten stellen, totdat ik klaar ben met den boog, waaraan ik al gewerkt heb. ☞ 2 October. Ik zou niet weten, hoe het mij vergaan zou zijn, zonder de huiden, welke ik gevonden had. De elandshuid, met zijn borstelige vacht, bezit zeker geen groot warmtevermogen, maar beter een half . . . huidje, dan helemaal geen. Ik heb er een soort hemd zonder mouwen uit vervaardigd, hard als een harnas, maar toch beschuttend tegen kou en regen. ☞ Het kostte meer moeite een paar sandalen te fabriceren, uit de resten van de huid, omdat ook het haar er af gekrabbd moest worden. Vermengd met slijk en vuil was het een compacte massa. De bijl, welke ik als scheermes gebruikte, kon ik er slechts met moeite door heen krijgen en elk oogenblik moest ik haar op een steen slijpen. En zoo ging een dag verloren, maar het was geen onnoodig werk. De thermometer, welke ik hier heb, om te kunnen constateeren hoe mijn experiment verloopt, stond heden achter mijn hut op nul en in de zon op zeven graden boven nul. ☞ Noodzakelijk was het ook een waterbron te zoeken, welke ik gelukkig op een steenworp afstand van de hut vond. Ik ontdeed deze van het onkruid, maar het gedwongen vasten had mij zoo aangegrepen, dat ik af en toe moest rusten, ofschoon ik me gisteren in nog slechter conditie bevond. ☞ Gisternacht zou ik juist inslapen, toen ik rumoer hoorde.

(Wordt vervolgd)